

NA KRIVÁŇ

TÚŽBA

Túžba je silným prianím,
za ktorým ide ten,
ktorý chce splniť iným,
ten vysnívaný ich sen.

Priane, teda aké on im,
splniť môže alebo má,
také teda, čo aj jemu,
sa môže splniť, či dá.

Múdrost len ten s láskou koná,
čo pozná i to priane tvoje,
ktorý tú vlastnosť dobrú má,
on rád tak pomôže i tebe.

Silu potom obaja,
máte spolu takú,
že aj ďalší dobrí ľudia,
smelo sa k vám pridajú.

A ich túžby zo sna vedno,
ver, že nevyjdú naprázdno,
tak pridružte sa aj vy,
pominie chaos, zloba i bieda!

Radosť nás obklopí,
neprajnosť stratí sa,
úspech ten i povzbudí,
do práce všetci - hor sa!

Neotáľajme, ani neváhajme,
nuž veď už nebojme sa,
každá ruka v ruke pevne,
pôjde nám to i bez meča!

Na Kriváň

„V oblakoch, Kriváň, nad mrakmi kraluješ,
sám symbolom si slovenského sveta.
Veď s jasným štítom prerážaš chmáry tiež,
ktorým je hrud' tvoja obostretá:
Tak aj my v búrkach svetom sa nesieme
a čo ty Tatrám, my svetu budeme!“

Ludovít Štúr 1842

Ľudovít Štúr (*1815 - † 1856)

Tento úryvok z básne nášho velikána,
zámerne bol vylúpnutý pre vás ľudia nám priazniví.
Na prezentácii veršov našich rôznych,
k príležitosti vlni pripomenutého stého výročia narodenia
H A N Y Z E L I N O V E J,
spisovateľky našej významnej,
rodáčky to vrútockej.

Hana Zelinová (*1914 - † 2004)

A sľub ten ešte štúrovský aj pevný,
z Kriváňa už pred 173 rokmi bol daný:

„A ČO TY TATRÁM, MY SVETU BUDEME“,
sľubom je za národ náš malý.

Nech z tej TÚŽBY čo najskôr my naozaj,
štitom svetu nášmu aj sa staneme!

VZÁJOMNÝM SI PRIANÍM DOBRA,
VŠETKY BÚRKY SVORNE PREŽIJEME!

– Miroslav Skalický, člen LKHZ na Vrútkach – lkhz@gaya.sk

DEŇ VZKRIESENIA SLOVENČINY

V utorok 14. februára 1843 to boli činy, keď v malej Štúrovej izbičke na Panenskej ulici v Bratislave, vtedy Prešporok zvané, zišli sa tam odhodlaní mladíci, svojej materinskej reči oddaní to bojovníci:

Velislav Ľudovít Štúr – 28 ročný, Janko Francisci - Rimavský – 21 ročný, Samo Vozár – 20 ročný, Ján Kalinčiak – 21 ročný, Janko Gábor - Lovinský – 21 ročný, aj Samko Štúr – 25 ročný. V ten deň, ktorý nazvali „*Dňom vzkriesenia slovenčiny*“, sa dohodli, že odteraz listy, básne, hry, aj kritiky budú písať po slovensky! Že spod ich pera nevyjde iné slovo ako slovenské!

Na Uhorskom sneme vystúpil Ľudovít Štúr dňa 17. novembra 1847. Tam hovoril o právach slobodných kráľovských miest. Neskôr o hlavnom probléme tej doby, o vykúpení sedliakov z urbárskych povinností...

Ani dnes problémy medzi ľudských vzťahov, práv ľudu žiť dôstojne, čestne v istote a zdraví nepominuli. Ľud je ešte stále slobodne mocnými znevažovaný, masívnou propagandou balamutený a zastrášaný, hrabivcami, čoraz viac a viac i všade okrádaný, až drancovaný...

Kdeže je dnes to heslo francúzskeho ľudu osvietené, revolúciou do sveta pamätne vypustené:

? EGALITÉ, LIBERTÉ, FRATERNITÉ – ROVNOSŤ, VOĽNOSŤ, BRATSTVO ?

ŠTÚROV SPIS

Určite každého, ktorý sa dostal ku knižke z Vydavateľstva Spolku slovenských spisovateľov z roku 1994: ĽUDOVÍT ŠTÚR – STARÝ A NOVÝ VEK SLOVÁKOV - v preklade Dany Podrackej, z ranného Štúrovho spisu:

„ *Starý a nový vek Slovákov* „, ktorý napísal v roku 1841, zaujala táto maličkosť. (Spis vyšiel až v roku 1935 v staročeštine v Učené spoločnosti Šafaříkovej).

Z doslovu prekladateľky: „ ... - Dávno už, od takmer zabudnutej marginálnej poznámky, ktorú pripísal **Samo Bohdan Hroboň** na okraj Štúrovho listu, v ktorom mu písal o uzákonení slovenčiny “:

„Skríseňja slovenčini 14. února 1843 mezi 3 a 5 poludňi.“

„ ... - Možno bolo osudom Štúrovho **Starého a nového veku Slovákov** dostať sa čitateľovi až teraz, keď do slnkom prežiarenej krajiny znova vstupujú staronové tiene spupnosti, uzurpátorstva a prisvojovania si pravdy lžou. Boj o text stále trvá, tak ako trvá jazyková vojna, ktorá nadobudla skryté, menej nápadné formy. Aj Štúrov spis patrí medzi tie, ktoré v jedných rozjatria žiaľ, u iných však rozdúchajú novú nenávisť.“

Predslov „ *Slovo biblicky zjavené* “ napísal Vladimír Mináč. V ňom odklíňa Ľudovíta Štúra: „*Pre nás sú naše kroje krásne a milujeme ich ako sokol vrchol hory a ako jeleň lesnú tíš ... Boh k nám prehovára v každom strome, v každom pahorku, v každom potoku, v každej búrke našich Tatier, velebne osvecujúc naše doliny.*“

V tomto ročnom pripomenutí dvojstého výročia narodenia veľikána nášho, aj na Memorandovom námestí v Martine, otvorilo dňa 2. júna 2015 literárnu jar nášmu národu, najmä mládeži. Po divadelnom vystúpení päťice z Liptovského Mikuláša v historickej výstroji aj výzbroji, či reči tej írečitej sa ujali slova matiční činovníci a pisatelia súci: Peter Cabadaj – vedecký tajomník, Igor Válek, Pavol Parenička, Marián Grupač – riaditeľ Slovenského literárneho ústavu Matice Slovenskej i Marián Tkáč – predseda Matice slovenskej. Zhromaždenie srdečne pozdravil aj Mgr. Imrich Žigo - zástupca primátora mesta Martin.

Aktívna miestna TV Turiec vyslala svojho kameramana taktiež.

Marián Grupač aj Igor Válek

Pavol Parenička

Marián Tkáč

TVT kameraman, Igor Válek a Mgr. Imrich Žigo

„Dvorný“ moderátor začal pri divadelníkoch.
Skromný to, ale usilovný Peter Cabadaj, aj tvorca – zostavovateľ diela
DVĚSTOROČNICA NARODENIA ĽUDOVÍTA ŠTÚRA (1815 – 2015)

Štúr mládeži vpravieval:

„Národnosť svoju sa usilujeme všemožne zachovať ... neprajníkov by sme nemali nenávidieť, ale radšej o pravde ich presviedčať a ak možno získať priateľské ruky, získajme ich!“

„Všetky národy musia byť navzájom rovnoprávne, veľké alebo malé, slabé či silné. Príroda neznajúc ani ušľachtilých, ani neušľachtilých národov nepovolala nikoho z nich k panovaniu nad druhým, ani neurčila nikoho k tomu, aby slúžil druhému za prostriedok na jeho zvláštne účely ... zavrhneme každé panstvo príkrej sily ... všetky privilégia, ako i všetky politické rozdiely stavov.“

Ľudovít Štúr aj pátral po pôvode SLOVANOV, siahajúci až do Indie. Z cyklu prednášok na bratislavskom lýceu v roku 1842 zaujme i z vedeckého hľadiska a to nielen literátov nasledovné: *„Z príbuznosti Slovanov s inými národmi Hindustanu vzhľadom na jazyk a telesnú postavu a vzhľadom na používanie slov rovnakého zvuku i zmyslu pôvod svoj, zakrytý nepriesvitným šerom dávnovekosti, v strednej Ázii pri veľkom pohorí himalajskom, tejto kolíske ľudského pokolenia, medzi Tibetom a Indiou hľadať musíme práve tak, ako Nemci, veční susedia naši, z Perzie odvodzovať majú, ako to porovnanie slovanskej reči so staroindickou alebo sanskritom a nemeckej s perzštinou nadostač potvrdzuje.“*

Všetci přítomní pozdravili toto podujatie matičné, aby uctili obetovanie sa národu a vzdali tak česť nášmu Ľudovítovi Štúrovi.

Revolty, ktorá nie je búľfávnym gestom či výstrelkom roztopaše, nie sú schopní zatebnenci. Skutočná revolúcia si vyžaduje intelekt, odhodlanie, vytrvalú vieru a cieľ. To bol ĽUDOVÍT ŠTÚR – básnik revolúcie.

PETER CABADAJ z Matice slovenskej:
DVESTOROČNICA NARODENIA ĽUDOVÍTA ŠTÚRA (1815 – 2015)

... „Vy, spanilá nádej Slovenska, pracujte s rozmyslom, udatne, aby ste splnili poslanie, ktoré je Vám vyznačené v koľaji Slovenska, aby ste raz zanechali stopu života svojho v tomto vesmíre ...“ ĽUDOVÍT ŠTÚR, 1838. „**ZANECHAŤ STOPU ŽIVOTA**“ TOMÁŠ WINKLER z Matice Slovenskej (Slovenské pohľady 10/2010).

!TEN, KTO UČÍ SPRÁVNE, MUSÍ SA VZDELÁVAŤ STÁLE!

Miroslav Skalický – člen Literárneho klubu Hany Zelinovej na Vrútkach
a člen MO MS vo Valči.

12.VI.2015

www.matica.sk